

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Καρνές, 42100 Τρίκαλα

e-mail: g-pe@pe.uth.gr

**ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΣΤΟ
ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ
ΦΥΛΟ, ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΘΛΗΤΙΚΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΑΜ: 0713113

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Παπαϊωάννου Αθανάσιος

Τρίκαλα, Μάρτιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	4
Abstract	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ & ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	6
Σκοπός	10
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	11
Συμμετέχοντες	11
Όργανα μέτρησης	11
Διαδικασία μέτρησης	11
Στατιστική ανάλυση	11
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	13
Ανάλυση αξιοπιστίας	13
Περιγραφική στατιστική	13
Διαφορές στα συναισθήματα ως προς το φύλο, την σχολική βαθμίδα και την αθλητική συμμετοχή	14
ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	18
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	26

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις	14
Πίνακας 2: Περιγραφικά στατιστικά συναισθημάτων ανάμεσα στα δύο φύλα	14
Πίνακας 3: Περιγραφικά στατιστικά ανάμεσα στο γυμνάσιο και λύκειο	15
Πίνακας 4: Περιγραφικά στατιστικά για τα συναισθήματα ως προς την αθλητική συμμετοχή	17

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Διαφορές στα θετικά συναισθήματα ως προς το φύλο.....	15
Γράφημα 2: Διαφορές στα αρνητικά συναισθήματα μεταξύ γυμνασίου και λυκείου	16
Γράφημα 3: Διαφορές στα θετικά συναισθήματα ως προς την αθλητική Συμμετοχή	17

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει εάν υπάρχουν διαφορές στα συναισθήματα των παιδιών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) λόγω φύλου (μαθητές, μαθήτριες), σχολικής βαθμίδας (γυμνάσιο, λύκειο) και αθλητικής συμμετοχής (αθλητής/τρια, μη αθλητής/τρια). Στην έρευνα συμμετείχαν εθελοντικά 357 μαθητές/τριες, από τους οποίους οι 167 ήταν αγόρια και 186 ήταν κορίτσια. Οι ηλικίες κυμαινόταν από 12 έως 18 χρονών ($M.O.=14.81$, $T.A.=1.41$). Από το σύνολο των παιδιών, οι 231 ήταν μαθητές γυμνασίου και οι 126 λυκείου. Τέλος, οι 192 ήταν αθλητές και οι υπόλοιποι 154 μη αθλητές. Τα παιδιά συμπλήρωσαν κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος ΦΑ ένα έγκυρο και αξιόπιστο ερωτηματολόγιο μέτρησης των συναισθημάτων τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές και τα παιδιά που ασχολούνταν συστηματικά με κάποιο άθλημα είχαν υψηλότερο σκορ στα θετικά συναισθήματα σε σχέση με τις μαθήτριες και τα παιδιά που δεν συμμετείχαν σε κάποιο άθλημα, αντίστοιχα. Τέλος, οι μαθητές/τριες γυμνασίου είχαν υψηλότερο σκορ στα αρνητικά συναισθήματα σε σχέση με τους μαθητές/τριες λυκείου. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι τα συναισθήματα των παιδιών στο μάθημα της ΦΑ επηρεάζονται σε σημαντικό βαθμό από το φύλο, την σχολική βαθμίδα και την αθλητική συμμετοχή.

Λέξεις κλειδιά: συναισθήματα, Φυσική Αγωγή, φύλο, εκπαιδευτική βαθμίδα, αθλητική συμμετοχή.

Abstract

The purpose of this study was to examine whether there are differences in pupils' emotions during Physical Education class (PE) due to gender (male, female), school level (high school, lyceum) and athletic participation (athlete, non-athlete). Three hundred fifty seven ($N=357$) pupils participated voluntarily, of whom 167 were boys and 186 were girls. Ages ranged from 12 to 18 years old ($M = 14.81$, $SD = 1.41$). Of all the children, 231 were high school students and 126 were lyceum pupils. Finally, 192 were athletes and the other 154 were non-athletes. The children completed a valid and reliable questionnaire to measure their emotions during a PE course. Results showed that males and athletes had a higher score on positive emotions than females and non-athletes, respectively. Finally, high school pupils had higher scores on negative feelings than lyceum students. The above results show that children's emotions in PE class are significantly influenced by gender, school level and athletic participation.

Key words: emotions, Physical Education, gender, school level, athletic participation

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η ευχαρίστηση των παιδιών και τα κίνητρά τους για συμμετοχή στο μάθημα της ΦΑ συνεχώς μειώνεται καθώς μεγαλώνουν ηλικιακά (e.g., Digelidis & Papaioannou, 1999; Παπαϊωάννου, 2000). Όμως, το πόσο παρακινημένος/η είναι κάποιος/α μαθητής/τρια για να συμμετάσχει στο μάθημα της ΦΑ, πιθανώς να έχει άμεση σχέση και με τα συναισθήματα που βιώνει κατά τη διάρκεια του μαθήματος ΦΑ. Σύμφωνα με τους Ntoumanis και Biddle (1999), σημαντικό ρόλο για τη συνέχιση ή όχι μιας σωματικής δραστηριότητας κατέχουν και τα συναισθήματα που απορρέουν από τη συμμετοχή των ατόμων σε αυτήν. Συναισθήματα όπως χαρά, ευχαρίστηση, ενθουσιασμός, άγχος, φόβος, στεναχώρια κ.α. αποτελούν ένα μέρος μόνο από τις συγκινήσεις που μπορεί να προσφέρει η συμμετοχή σε κάποια αθλητική δραστηριότητα (Ntoumanis & Biddle, 1999).

Τα συναισθήματα είναι κυρίαρχα στη ζωή μας και μας επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά (Vallerand & Blanchard, 2000). Οι επιρροές αυτές είναι διακριτές τόσο στον αθλητισμό όσο και στη ΦΑ. Για παράδειγμα, το άγχος των αθλητών πριν την έναρξη του παιχνιδιού, η δυσαρέσκεια των προπονητών εξαιτίας κάποιου αθλητή τους που μόλις έχασε έναν αγώνα, όπως και η λύπη των οπαδών με την ήττα της ομάδας τους, είναι κάποια από τα συναισθήματα που συναντώνται στον αθλητισμό (Vallerand & Blanchard, 2000).

Σύμφωνα με τους Vallerand & Blanchard (2000, σελ. 5-6) «*το συναίσθημα αποτελείται από τρία κύρια στοιχεία: τις φυσιολογικές αλλαγές (physiological changes), την επιθυμία για δράση (action tendencies) και την υποκειμενική εμπειρία (subjective experience)*» (σελ. 5-6). Οι φυσιολογικές αλλαγές περιλαμβάνουν την αύξηση της καρδιακής συχνότητας, την αυξημένη πίεση αίματος και τις δερματικές αλλαγές. Ως δεύτερο στοιχείο υπογραμμίζονται κάποιες συγκεκριμένες δράσεις οι

οποίες απορρέουν από ένα συγκεκριμένο συναίσθημα παραδείγματος χάριν, το συναίσθημα του φόβου ενστικτωδώς οδηγεί στην τάση φυγής. Ως τρίτο και τελευταίο στοιχείο αναφέρονται οι μεμονωμένες συνειδητές εμπειρίες με βάση κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό (Vallerand & Blanchard, 2000).

Επίσης, οι Σίμου και Παπαϊωάννου (2008) αναφέρουν ότι τα συναισθήματα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: 1) «τα θετικά συναισθήματα», 2) «τα ενεργητικά - παθητικά» και 3) «τα αρνητικά - παθητικά συναισθήματα» (Σίμου & Παπαϊωάννου, 2008, σελ. 18). Ο όρος «αρνητικά - ενεργητικά» συναισθήματα υποδηλώνουν αυτά τα οποία όταν βιώνονται από τα άτομα οδηγούν σε πράξεις θυμού ή βίας. Τέτοια συναισθήματα μπορεί να είναι η αναστάτωση, η εχθρότητα, ο εκνευρισμός κ.α. Ο όρος «αρνητικά - παθητικά» υποδηλώνουν δυσάρεστα συναισθήματα τα οποία βιώνονται από τα άτομα με παθητικό τρόπο. Τέτοια συναισθήματα μπορεί να είναι η λύπη, η ενοχή, ο φόβος, η ντροπή κ.α. (Σίμου & Παπαϊωάννου, 2008).

Ένας αρκετά μεγάλος αριθμός ερευνών κυρίως στο χώρο του αθλητισμού έχει δείξει ότι τα συναισθήματα μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την απόδοση των αθλητών (e.g., Campo, Mellalieu, Ferrand, Martinent, & Rosnet, 2012; Lazarus, 2000). Για παράδειγμα, σε μια ανασκόπηση 48 μελετών, που πραγματοποίησε ο Campo και οι συνεργάτες του (2012), βρέθηκε ότι το άγχος και ο θυμός ήταν τα πιο συνήθη συναισθήματα που βίωναν οι αθλητές από τη συμμετοχή τους σε ομαδικά αθλήματα επαφής. Επίσης, ο Campo και οι συνεργάτες του (2012) ανέφεραν ότι η αύξηση της αυτοσυγκέντρωσης, της προσπάθειάς τους και της εστίασης στο ρόλο που είχαν μέσα στην ομάδα ήταν κάποιες από τις στρατηγικές που χρησιμοποιούσαν οι αθλητές για να μειώσουν την επίδραση των αρνητικών συναισθημάτων στην απόδοσή τους.

Σε άλλη μελέτη των Vast, Young και Thomas (2010) με δείγμα αθλητές σόφτμπολ, βρέθηκε ότι ο ενθουσιασμός και η ευτυχία σχετιζόταν περισσότερο με τη συγκέντρωση των αθλητών παρά με το άγχος, την απόρριψη και τον θυμό τους. Επίσης, τα θετικά συναισθήματα βοηθούσαν περισσότερο την εστίαση στην απόδοση και στην εκτέλεση αυτοματοποιημένων κινήσεων, οι οποίες είναι επωφελείς για τη συγκέντρωση και την απόδοσή τους.

Οι Ruiz, Haapanen, Tolvanen, Robazza και Duda (2017) , έχοντας ως δείγμα 494 αθλητές, βρήκαν ότι το κλίμα παρακίνησης με έμφαση στην προσωπική βελτίωση προέβλεπε θετικά την αυτοκαθοριζόμενη παρακίνηση, ενώ προέβλεπε αρνητικά το άγχος και τον μη λειτουργικό/ αρνητικό θυμό των αθλητών. Αντίθετα, βρέθηκε ότι το κλίμα παρακίνησης με έμφαση στο ξεπέρασμα των άλλων προέβλεπε θετικά την ελεγχόμενη παρακίνηση και τον μη λειτουργικό/ αρνητικό θυμό των αθλητών.

Παρόμοια, οι Alvarez, Balaguer, Castillo και Duda (2012), έχοντας ως δείγμα 370 νεαρούς αθλητές ποδοσφαίρου, βρήκαν ότι ένα κλίμα παρακίνησης με έμφαση στην προσωπική βελτίωση προέβλεπε θετικά την ικανοποίηση των τριών ψυχολογικών αναγκών (αυτονομία, ικανότητα, σχέσεις με τους άλλους), ενώ αντίθετα ένα κλίμα παρακίνησης με έμφαση στο ξεπέρασμα των άλλων προέβλεπε αρνητικά τις σχέσεις με τους άλλους. Τα αποτελέσματα έδειξαν επίσης θετικές διαδρομές μεταξύ ικανοποίησης των τριών ψυχολογικών αναγκών και της εσωτερικής παρακίνησης, η οποία εντέλει συνδεόταν θετικά με την υποκειμενική ζωτικότητα και τη μελλοντική πρόθεση για συνέχιση της συμμετοχής στον αθλητισμό.

Επίσης, οι Bortoli, Bertollo, Comani και Robazza (2011), με δείγμα 320 νεαρούς/ ες αθλητές/ τριες ομαδικών αθλημάτων, βρήκαν ότι η αντιλαμβανόμενη ικανότητα, η πραγματική ικανότητα και ο προσανατολισμός στη δουλειά/ προσωπική

βελτίωση προέβλεπαν σημαντικά τα θετικά συναισθήματα ή όπως αλλιώς τα αναφέρουν οι παραπάνω συγγραφείς, τις θετικές ψυχοκοινωνικές καταστάσεις (Bortoli et al., 2011).

Τέλος, οι Kavussanu, Dewar και Boardley (2014), έχοντας ως δείγμα 344 αθλητές, βρήκαν ότι ο προσανατολισμός στη δουλειά/ προσωπική βελτίωση σχετιζόταν θετικά με τον ενθουσιασμό και την ελπίδα, ενώ ο προσανατολισμός στο εγώ/ ξεπέρασμα των άλλων προέβλεπε σημαντικά τη διάσπαση της συγκέντρωσης. Παρόμοια, οι Dewar και Kavussanu (2012) βρήκαν ότι προσανατολισμός στη δουλειά/ προσωπική βελτίωση σχετιζόταν θετικά με την ευτυχία, την υπερηφάνεια και ότι η ελπίδα σχετιζόταν αρνητικά με την ντροπή.

Όσον αφορά το χώρο της ΦΑ, οι Σίμου και Παπαϊωάννου (2008), με δείγμα 658 μαθητές και μαθήτριες, βρήκαν ότι ο στόχος για προσωπική βελτίωση στη ΦΑ σχετιζόταν σημαντικά με τα θετικά συναισθήματα στη ζωή και αρνητικά με τα αρνητικά συναισθήματα στη ζωή.

Οι Κολοβελώνης, Τσαβίδας και Δημητρίου (2010), έχοντας ως δείγμα 1352 παιδιά δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου, βρήκαν ότι οι μαθητές/ τριες των μεγαλύτερων τάξεων βλέπουν λιγότερο θετικά το μάθημα της ΦΑ σε σχέση με αυτούς των μικρότερων τάξεων.

Επιπλέον, οι Carpenter, Bélanger, O'Loughlin, Xhignesse, Ward, Caissie και Sabiston (2017), με δείγμα 802 μαθητές/τριες, βρήκαν ότι η ευχαρίστηση και η ικανότητα σχετιζόταν θετικά με τη συμμετοχή των παιδιών σε οργανωμένη φυσική δραστηριότητα και με την επίτευξη των συστάσεων που θέτει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας για καθημερινή συμμετοχή των παιδιών σε ΦΔ.

Σύμφωνα άλλωστε με τον Stuhr (2013), το θετικό συναίσθημα μπορεί να αυξήσει την εσωτερική παρακίνηση, την ευχαρίστηση και την συνολική απόδοση στο

μάθημα της ΦΑ, ενώ όταν τα άτομα βιώνουν θετικά συναισθήματα τείνουν να ασχολούνται περισσότερο με απολαυστικές ή ακόμη και σε μη ενδιαφέρουσες δραστηριότητες. Τέλος, σύμφωνα με την Isen (2001), το θετικό συναίσθημα οδηγεί στη βοήθεια, τη γενναιοδωρία και τη διαπροσωπική κατανόηση και στην ενίσχυση των ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων.

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, φαίνεται ότι οι περισσότερες μελέτες για τα συναισθήματα έχουν πραγματοποιηθεί στο χώρο του αθλητισμού, ενώ ελάχιστες έχουν ασχοληθεί με το θέμα των συναισθημάτων στο χώρο της ΦΑ. Επίσης, απ' όσο τουλάχιστον γνωρίζουμε, δεν φαίνεται να υπάρχει άλλη μελέτη στο χώρο της ελληνικής ΦΑ, η οποία να προσπαθεί να εξετάσει πιθανές διαφορές στα συναισθήματα των παιδιών λόγω φύλου, σχολικής βαθμίδας και αθλητικής συμμετοχής.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει εάν υπάρχουν διαφορές στα συναισθήματα των παιδιών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) λόγω φύλου (μαθητές, μαθήτριες), σχολικής βαθμίδας (γυμνάσιο, λύκειο) και αθλητικής συμμετοχής (αθλητής/τρια, μη αθλητής/τρια).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 357 παιδιά, από τα οποία τα 167 ήταν αγόρια και τα 186 ήταν κορίτσια. Οι 231 ήταν μαθητές γυμνασίου και οι 126 μαθητές Λυκείου. Από αυτούς οι 192 ήταν αθλητές και οι υπολοίποι 154 δεν ασχολούνταν με τον αθλητισμό. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 7 σχολεία (4 Γυμνάσια και 3 Λύκεια) σε τρεις διαφορετικούς νομούς. Δείγματα συγκεντρώθηκαν από σχολεία του νομού Τρικάλων, Καρδίτσας και Λάρισας. Πριν την έρευνα ζητήθηκε η συναίνεση των μαθητών/ τριών και των γονέων τους για την οικειοθελή συμμετοχή τους.

Όργανα μέτρησης

Η συλλογή των δεδομένων έγινε με τη χρήση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων. Οι πρώτες ερωτήσεις αφορούσαν δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων (ηλικία, φύλο, την προτίμηση στα αθλήματα και τη συχνότητα άθλησης). Για την εκτίμηση των συναισθημάτων των μαθητών/ τριών χρησιμοποιήθηκε μια συντομευμένη μορφή του ερωτηματολογίου των Θετικών και Αρνητικών Συναισθημάτων (Positive and Negative Affect Schedule, PANAS; Watson & Clark, 1988). Η ελληνική έκδοση του ερωτηματολογίου PANAS (Σίμου & Παπαϊωάννου, 2008) περιελάμβανε 12 ερωτήσεις, από τις οποίες οι έξι ερωτήσεις αξιολογούσαν τα θετικά συναισθήματα των παιδιών στο μάθημα της ΦΑ (π.χ., Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 εβδομάδων στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής αισθανόμουν... Καλά) και οι άλλες έξι αξιολογούσαν τα αρνητικά τους συναισθήματα (π.χ., Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 εβδομάδων στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής αισθανόμουν... Δυσάρεστα). Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων δίνονταν σε μια πενταβάθμια κλίμακα Likert από το 1 (Πολύ Σπάνια ή Ποτέ) έως το 5 (Πολύ Συχνά ή Πάντα). Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί

με επιτυχία στην ελληνική γλώσσα (e.g., Daskalou & Sigkollitou, 2012; Σίμου & Παπαϊωάννου, 2008) (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α).

Διαδικασία μέτρησης

Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια μιας διδακτικής ώρας στο μάθημα της ΦΑ, αφού πρώτα είχε εξασφαλιστεί η άδεια διεξαγωγής έρευνας από το ΥΠΕΠΘ (Αρ. Πρωτ. 222898/Δ2, 29/12/2016, Υπεύθυνος μελέτης: κ. Μπούγλας Βασίλειος) και η σύμφωνη γνώμη του διευθυντή του σχολείου, του υπεύθυνου καθηγητή ΦΑ, των γονέων και των συμμετεχόντων μαθητών/τριών (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β). Η συμπλήρωσή τους έγινε μέσα σε μια αίθουσα Πληροφορικής (Η/Υ), διότι το ερωτηματολόγιο ήταν σε ηλεκτρονική μορφή. Σε κάθε συλλογή δεδομένων, υπήρχε επίβλεψη από ένα/μία ερευνητή/τρια, ο/η οποίος/α επισήμαινε στα παιδιά ότι τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα, εμπιστευτικά και ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

Στατιστική ανάλυση

Αρχικά, έγινε έλεγχος αξιοπιστίας των θετικών και αρνητικών συναισθημάτων του ερωτηματολογίου στη Φυσική Αγωγή χρησιμοποιώντας τον δείκτη εσωτερικής συνοχής α του Cronbach (Cronbach, 1951). Στη συνέχεια, εφαρμόστηκε περιγραφική στατιστική (μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις) στις εξεταζόμενες μεταβλητές. Τέλος, για να εξεταστεί εάν υπάρχουν διαφορές στα θετικά και τα αρνητικά συναισθήματα λόγω φύλου (μαθητής, μαθήτρια), σχολικής βαθμίδας (γυμνάσιο, λύκειο) και αθλητικής συμμετοχής (αθλητής, μη αθλητής) εφαρμόστηκαν χωριστά t -test για ανεξάρτητα δείγματα (independent samples t -test). Όλες οι αναλύσεις πραγματοποιήθηκαν με το στατιστικό πακέτο PASW Statistics version 18.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ανάλυση αξιοπιστίας

Πραγματοποιήθηκε ο έλεγχος αξιοπιστίας των θετικών (6 ερωτήσεις) και αρνητικών (6 ερωτήσεις) συναισθημάτων του ερωτηματολογίου στη Φυσική Αγωγή χρησιμοποιώντας τον δείκτη εσωτερικής συνοχής άλφα του Cronbach. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι υπάρχει υψηλός βαθμός αξιοπιστίας τόσο για τα θετικά συναισθήματα ($\alpha=.87$) όσο και για τα αρνητικά συναισθήματα ($\alpha=.84$).

Περιγραφική στατιστική

Στη συνέχεια, εφαρμόστηκε περιγραφική στατιστική (μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις) στις εξεταζόμενες μεταβλητές. Ειδικότερα, στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν 357 μαθητές/τριες, από τους οποίους οι 167 (46.8%) ήταν αγόρια και 186 (52.1%) ήταν κορίτσια. Οι ηλικίες κυμαινόταν από 12 έως 18 χρονών ($M.O.=14.81$, $T.A.=1.41$). Συμμετείχαν μαθητές/τριες από γυμνάσια και λύκεια της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλίας (Τρίκαλα, Καρδίτσα, Λάρισα). Οι μαθητές/τριες των γυμνασίων ήταν 231 άτομα (64.7%) και των λυκείων 126 (35.3%). Από το σύνολο των μαθητών/τριών το 89 (24,9%) προέρχονταν από την Α' γυμνασίου, 62 (17.4%) από Β' γυμνασίου, 79 (22.1%) από Γ' γυμνασίου, 71 (19.9%) από Α' λυκείου, 51 (14.3%) από Β' λυκείου και μόνο 5 (1.4%) από Γ' λυκείου. Όταν ρωτήθηκαν αν η συμμετοχή τους σε αθλήματα του σχολείου τους προκαλούσαν θετικά ή αρνητικά συναισθήματα, οι 192 (53.8%) απάντησαν ότι είχαν θετικά και οι 154 (43.1%) ότι είχαν αρνητικά. Τα αποτελέσματα έδειξαν επίσης, ότι οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις για τα θετικά συναισθήματα ήταν σχετικά υψηλά ($M.O.=3.80$, $T.A.=.87$), ενώ για τα αρνητικά ήταν μέτρια ($M.O.=2.04$, $T.A.=.83$) (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	M.O.	T.A.
Θετικά συναισθήματα	316	1.00	5.00	3.80	.87
Αρνητικά συναισθήματα	317	1.00	4.50	2.04	.83

Διαφορές στα συναισθήματα ως προς το φύλο, την σχολική βαθμίδα και την αθλητική συμμετοχή

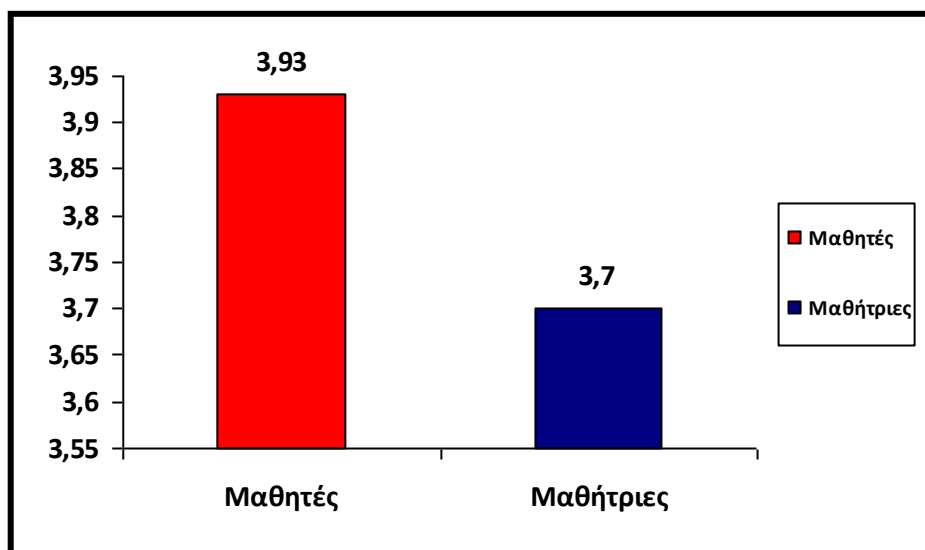
Χρησιμοποιήθηκαν χωριστά *t*-test για ανεξάρτητα δείγματα (independent samples *t*-test) για να ερευνηθεί αν υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ μαθητών και μαθητριών ως προς τα θετικά και αρνητικά συναισθήματα. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στα θετικά συναισθήματα μεταξύ μαθητών και μαθητριών ($t_{311}=2.43, p<.05$). Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές ($M.O.=3.93, T.A.=.85$) είχαν υψηλότερο σκορ στα θετικά συναισθήματα σε σύγκριση με τις μαθήτριες ($M.O.= 3.70, T.A.=.85$) (Γράφημα 1).

Πίνακας 2: Περιγραφικά στατιστικά συναισθημάτων ανάμεσα στα δύο φύλα

	Φύλο	M.O	T.A.
Θετικά συναισθήματα	Μαθητής	3.92	.85
	Μαθήτρια	3.70	.85
Αρνητικά συναισθήματα	Μαθητής	1,99	.80
	Μαθήτρια	2.09	.85

Όσον αφορά όμως τα αρνητικά συναισθήματα, φαίνεται ότι οι μαθητές δεν παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικές διαφορές σε σχέση με τις μαθήτριες ($t_{311}=-1.14, p=.26$). Οι μέσοι και οι τυπικές αποκλίσεις των δύο φύλων στα θετικά και αρνητικά συναισθήματα παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 2.

Γράφημα 1: Διαφορές στα θετικά συναισθήματα ως προς το φύλο

Συνεχίζοντας τη στατιστική ανάλυση εξετάστηκαν αν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές για τα θετικά και αρνητικά συναισθήματα μεταξύ μαθητών/τριών του γυμνασίου και μαθητών/τριών λυκείου. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι για τα θετικά συναισθήματα δεν υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στους μαθητές/τριες των δύο βαθμίδων ($t_{314}=.60, p=.55$).

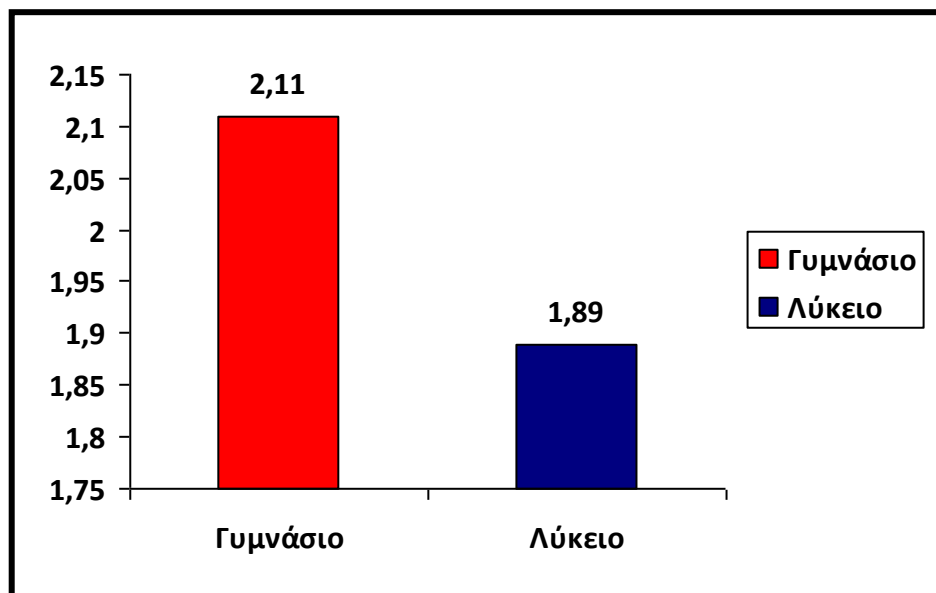
Πίνακας 3: Περιγραφικά στατιστικά ανάμεσα στο γυμνάσιο και λύκειο

	Επίπεδο Εκπ/σης	Μ.Ο	Τ.Α.
Θετικά συναισθήματα	Γυμνάσιο	3.81	.87
	Λύκειο	3.75	.87
Αρνητικά συναισθήματα	Γυμνάσιο	2.11	.79
	Λύκειο	1.89	.88

Εξετάζοντας τα αρνητικά συναισθήματα, φαίνεται ότι οι μαθητές/τριες του γυμνασίου είχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές από τους μαθητές/τριες του λυκείου ($t_{315}=2.28, p<.05$) (Γράφημα 2). Από τις αναλύσεις προέκυψε ότι οι

μαθητές/τριες του γυμνασίου είχαν υψηλότερα επίπεδα αρνητικών συναισθημάτων ($M.O.=2.11$, $T.A.=.79$) σε σχέση με τους μαθητές/τριες λυκείου ($M.O.=1.89$, $T.A.=.88$) (Πίνακας 3).

Γράφημα 2: Διαφορές στα αρνητικά συναισθήματα μεταξύ γυμνασίου και λυκείου

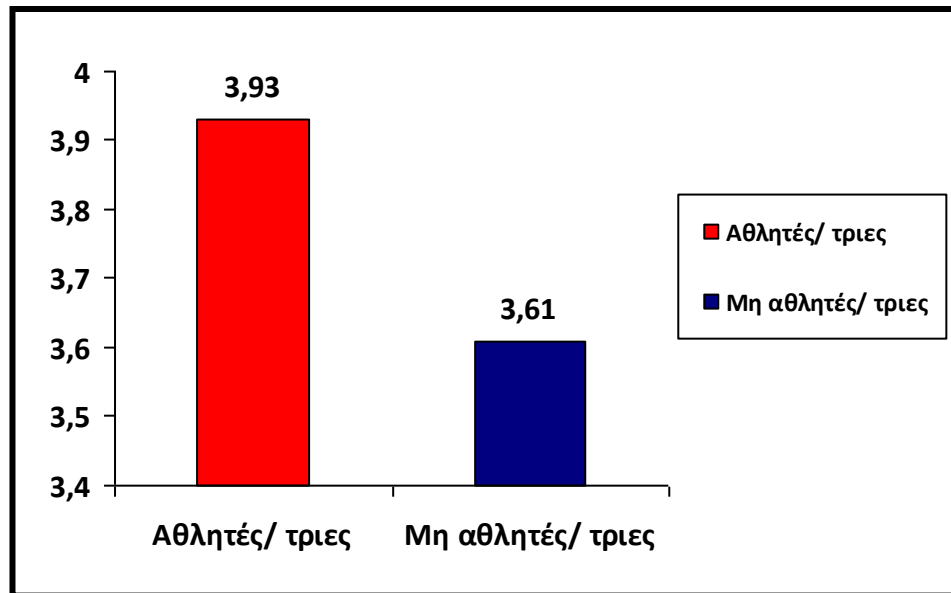

Τέλος, εξετάστηκε αν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στα θετικά ή αρνητικά συναισθήματα ανάμεσα σε αθλητές/τριες και σε μη αθλητές/τριες. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων έδειξε ότι υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στα θετικά συναισθήματα όταν συμμετείχαν στα αθλήματα ($t_{305}=3.30$, $p<.01$) (Γράφημα 3). Οι μαθητές/τριες που συμμετέχουν συστηματικά σε κάποιο άθλημα είχαν υψηλότερο σκορ στα θετικά συναισθήματα ($M.O.=3.93$, $T.A.=.76$) σε σχέση με αυτούς/ες που δεν συμμετέχουν συστηματικά σε κάποιο άθλημα ($M.O.=3.61$, $T.A.=.95$).

Αντίθετα, δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στα αρνητικά συναισθήματα μεταξύ των μαθητών/τριών που είναι αθλητές/τριες και αυτών που δεν είναι αθλητές/τριες ($t_{305}=-1.35$, $p=.18$). Οι μέσοι και οι τυπικές αποκλίσεις ως

προς την αθλητική συμμετοχή στα θετικά και αρνητικά συναισθήματα παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 4.

Γράφημα 3: Διαφορές στα θετικά συναισθήματα ως προς την αθλητική συμμετοχή

Πίνακας 4: Περιγραφικά στατιστικά για τα συναισθήματα ως προς την αθλητική συμμετοχή

	Άθλημα	Μ.Ο	Τ.Α.
Θετικά συναισθήματα	Ναι	3.93	.06
	Όχι	3.61	.95
Αρνητικά συναισθήματα	Ναι	1.98	.76
	Όχι	2.10	.90

ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει εάν υπάρχουν διαφορές στα συναισθήματα των παιδιών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ) λόγω φύλου (μαθητές, μαθήτριες), σχολικής βαθμίδας (γυμνάσιο, λύκειο) και αθλητικής συμμετοχής (αθλητής/τρια, μη αθλητής/τρια).

Τα αποτελέσματα έδειξαν τα αγόρια και οι αθλητές/τριες είχαν υψηλότερο σκορ στα θετικά συναισθήματα σε σύγκριση με τις μαθήτριες και αυτούς/ες που δεν συμμετείχαν σε κάποιο άθλημα. Επίσης, τα παιδιά του γυμνασίου είχαν υψηλότερα επίπεδα αρνητικών συναισθημάτων σε σχέση με τους μαθητές/τριες λυκείου. Τα παραπάνω αποτελέσματα συμφωνούν εν μέρει με μια σειρά μελετών που έχουν βρει ότι ευχαρίστηση των παιδιών για συμμετοχή στο μάθημα της ΦΑ συνεχώς μειώνεται καθώς μεγαλώνουν ηλικιακά (e.g., Digelidis & Papaioannou, 1999; Παπαϊωάννου, 2000). Επίσης, συμφωνούν με την μελέτη των Κολοβελώνη και των συνεργατών του (2010) που έχουν βρει ότι οι μαθητές/τριες των μεγαλύτερων τάξεων βλέπουν λιγότερο θετικά το μάθημα της ΦΑ σε σχέση με αυτούς των μικρότερων τάξεων. Υπάρχουν βέβαια και μελέτες, οι οποίες έχουν βρει αντίθετα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, οι Chraïfa και Anîfei (2013) έχουν βρει ότι τα κορίτσια είχαν υψηλότερο σκορ τόσο στα θετικά όσο και στα αρνητικά συναισθήματα σε σχέση με τα αγόρια.

Ως περιορισμοί της παρούσας μελέτης θα μπορούσαν να θεωρηθούν το δείγμα της, που αποτελούνταν από μαθητές/τριες γυμνασίων και λυκείων του Νομού Τρικάλων και η χρήση ερωτηματολογίων αυτο-αναφοράς.

Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα, οι καθηγητές ΦΑ χρειάζεται να προσφέρουν στα παιδιά, και κυρίως στα κορίτσια, περισσότερες επιλογές όσον αφορά το περιεχόμενο του μαθήματος ΦΑ (Παπαϊωάννου, Θεοδωράκης, & Γούδας, 2011, σελ. 101). Επίσης, πρέπει να αυξήσουν την αυτοπεποίθηση των παιδιών, ενισχύοντας

ταυτόχρονα και την άποψη ότι *«όλα τα αθλήματα είναι κατάλληλα και για τα αγόρια και για τα κορίτσια»* (Παπαϊωάννου, κ.α., 2011, σελ.101). Για αυτόν το λόγο οι καθηγητές ΦΑ θα πρέπει να εφαρμόζουν τις κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας, π.χ. εξατομίκευση του βαθμού δυσκολίας των ασκήσεων, καθορισμό ρεαλιστικών στόχων για προσωπική βελτίωση, χρήση μαθητοκεντρικών στυλ διδασκαλίας, όπως είναι η αμοιβαία διδασκαλία κ.α., καθώς και να προσπαθούν να αναπτύξουν στα παιδιά τις προϋποθέσεις για προσωπική βελτίωση (Παπαϊωάννου & Σίμου, 2008). Επιπλέον, οι καθηγητές ΦΑ θα πρέπει αποφεύγουν τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες, *«γιατί είναι πιθανό ορισμένα παιδιά στα πλαίσια ενός τέτοιου κλίματος να βιώνουν αρνητικά συναισθήματα»* (Παπαϊωάννου & Σίμου, 2008, σελ. 21).

Τέλος, το μάθημα της ΦΑ θα πρέπει να διαμορφωθεί έτσι ώστε να ικανοποιεί και τις ανάγκες των μαθητών/τριών που δε συμμετέχουν σε αθλήματα εκτός σχολείου. Ίσως, με αυτόν τον τρόπο ενισχυθούν τα κίνητρά τους για συμμετοχή στο μάθημα. Είναι πολύ σημαντικό να κατανοηθεί πως νιώθουν και εκφράζονται τα παιδιά στο μάθημα της ΦΑ, για να βοηθηθούν και να τα καθοδηγηθούν σωστά, με τέτοιον τρόπο ώστε να αποφευχθούν άσχημες εκδηλώσεις συναισθημάτων και συμπεριφορών. Συνεπώς, ό,τι συμβαίνει στη σχολική φυσική αγωγή αλλά και στην οικογένεια ή στις παρέες, *«έχει πολύ μεγάλη σημασία για όλα τα παιδιά καθώς επιδρά σημαντικά στην αντίληψή τους, στις στάσεις τους, στα συναισθήματά τους και γενικότερα στη συμπεριφορά τους όχι μόνο σχετικά με την υιοθέτηση ενός αθλητικού τρόπου ζωής και την προαγωγή της υγείας τους αλλά γενικότερα για την ίδια τους τη ζωή»* (Αμπατζόγλου, Καλογιάννης, Παπαϊωάννου, & Σάγκοβιτς 2009, σελ. 275).

Μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να εξετάσουν τα συναισθήματα μικρότερων μαθητών/τριών και με ποιον τρόπο επηρεάζεται το μάθημα της ΦΑ.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Álvarez, M. S., Balaguer, I., Castillo, I., & Duda, J. L. (2012). The coach-created motivational climate, young athletes' well-being, and intentions to continue participation. *Journal of Clinical Sport Psychology, 6*, 166-179.
- Bortoli, L., Bertollo, M., Comani, S., & Robazza, C. (2011). Competence, achievement goals, motivational climate, and pleasant psychobiosocial states in youth sport. *Journal of Sports Sciences, 29*(2), 171-180, doi: 10.1080/02640414.2010.530675
- Campo, M., Mellalieu, S., Ferrand, C., Martinet, G., & Rosnet, E. (2012). Emotions in Team Contact Sports: A Systematic Review. *The Sport Psychologist, 26*, 62-97.
- Carpenter, J. G., Bélanger, M., O'Loughlin, J., Xhignesse, M., Ward, S., Caissie, I., & Sabiston, C. (2017). Association between physical activity motives and type of physical activity in children. *International Journal of Sport and Exercise Psychology, 15*(3), 306-320. doi:10.1080/1612197X.2015.1095779
- Chraifa, M., & Aniței, M. (2013). Gender differences in measuring positive and negative emotions self-perception among Romanian high school students-a pilot study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 76*, 181-185. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.04.095
- Cronbach, L. J. (1951). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd Eds). New York: Academic Press.
- Daskalou, B., & Sigkollitou, E. (2012). Positive and Negative Affect Scale (PANAS). In: A. Stalikas, S. Triliva, & P. Roussi (Eds.), *Psychometric Instruments in Greece*. Pedio: Athens.

- Dewar, A. J., & Kavussanu, M. (2012). Achievement Goals and Emotions in Team Sport Athletes. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*. Advance online publication. doi: 10.1037/a0028692
- Digelidis, N., & Papaioannou, A. (1999). Age-group differences in intrinsic motivation, goal orientations and perceptions of athletic competence, physical appearance and motivational climate in Greek physical education. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 9, 375-380.
- Isen, A. M. (2001). An influence of positive affect on decision making in complex situations: Theoretical issues with practical implications. *Journal of Consumer Psychology*, 11(2), 75-85.
- Kavussanu, M., Dewar, A. J., & Boardley, I. D. (2014). Achievement goals and emotions in athletes: The mediating role of challenge and threat appraisals. *Motivation & Emotion*, 38, 589-599. doi:10.1007/s11031-014-9409-2
- Lazarus, R. S. (2000). How emotions influence performance in sports. *The Sport Psychologist*, 14, 229-252.
- Ntoumanis, N., & Biddle, S. J. H. (1999). Affect and achievement goals in physical activity: a meta-analysis. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 9, 315-332.
- Ruiz, M. C., Haapanen, S., Tolvanen, A., Robazza, C., & Duda, J. L. (2017): Predicting athletes' functional and dysfunctional emotions: The role of the motivational climate and motivation regulations. *Journal of Sports Sciences*, 35(16), 1598-1606. doi:10.1080/02640414.2016.1225975
- Stuhr, P. T. (2013). The importance of emotions in teaching: Developing positive emotions in physical education. *International Journal of Human Movement Science*, 7(1), 5-29.

- Vallerand, R. J., & Blanchard, C. M. (2000). The study of emotions in sport and exercise: Historical, definitional, and conceptual perspectives. In Y. L. Hanin (Ed.), *Emotions in Sport* (pp. 3-38). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Vast, R. L., Young, R. L., & Thomas, P. R. (2010). Emotions in sport: Perceived effects on attention, concentration, and performance. *Australian Psychologist*, 45(2), 132-140. doi:10.1080/00050060903261538
- Watson, D., & Clark, L. A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 1063-1070.
- Αμπατζόγλου, Γ., Καλογιάννης, Π., Παπαϊωάννου, Α., & Σάγκοβιτς, Α. (2009). Η Επίδραση του Καθηγητή Φυσικής Αγωγής, της Μητέρας και του Καλύτερου Φίλου στη Διαμόρφωση των Στόχων Επίτευξης, της Ικανοποίησης στη Φυσική Αγωγή και της Συμμετοχής στην Άσκηση Μαθητών και Μαθητριών που δεν είναι Αθλητές. *Αναζητήσεις στην Φυσική Αγωγή & στον αθλητισμό*, 7, 265-278.
- Κολοβελώνης, Α., Τζαβίδας, Κ., & Δημητρίου, Ε. (2010). Διαφορές τάξης και φύλου στις στάσεις μαθητών και μαθητριών Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου προς την Φυσική Αγωγή. *Μέντορας*, 12, 139-151.
- Παπαϊωάννου, Α. (2000). *Στάσεις, αντιλήψεις και συμπεριφορές: 1) Στο μάθημα φυσικής αγωγής, 2) στους χώρους άσκησης, 3) ως προς ένα υγιεινό τρόπο ζωής, ατόμων που διαφέρουν ως προς το φύλο, την ηλικία, κοινωνική τάξη, θρησκεία και βαθμό κινητικής δυσκολίας - ατέλειας*. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού.
- Παπαϊωάννου, Α., Θεοδωράκης, Ι., & Γούδας, Μ. (2011). *Για μια καλύτερη φυσική αγωγή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστουλίδη.

Σίμου, Θ., & Παπαϊωάννου, Α. (2008). Η σχέση ανάμεσα στους προσανατολισμούς στόχων των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής και στα συναισθήματα τους στη Φυσική Αγωγή και στη ζωή γενικότερα. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό*, 6 (1), 14-24.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΑΝΩΝΥΜΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ copyright@university-of-Thessaly-sportpsy-lab

Με τις παρακάτω ερωτήσεις ερευνούμε πώς αισθάνονται οι μαθητές/μαθήτριες στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο. **Η έρευνα έχει αποκλειστικά ερευνητικό σκοπό.** Σωστές απαντήσεις είναι οι ειλικρινείς απαντήσεις του καθένα. **Αν έχεις κάποια ερώτηση σήκωσε το χέρι σου για να σου δώσει χαμηλόφωνα εξηγήσεις** ο ερευνητής που βρίσκεται στην αίθουσα.

Απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις. Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

Αν συμφωνείς παρακαλώ απάντησε παρακάτω συμπληρώνοντας το σωστό.

Αγόρι ☐ Κορίτσι ☐ Ηλικία (ημερομηνία γέννησης) _____ Δημοτικό ☐ Γυμνάσιο ☐ Λύκειο ☐ Τάξη ___ Τμήμα ___ Σχολείο _____ Πόλη _____ Στις παρακάτω ερωτήσεις ως άθλημα θεωρείστε και το μπαλέτο και χορό. Είσαι αθλητής/τρια τώρα; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Αν ναι: πόσες μέρες αθλείσαι εβδομαδιαίως; Μέρες/εβδομάδα: ___ Ώρες κάθε φορά ___ Τι άθλημα/αθλήματα κάνεις εφέτος; _____ Ήσουν αθλητής/τρια στο παρελθόν; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Αν ναι: Πόσα χρόνια; _____ Μέρες άθλησης/εβδομάδα _____
--

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 εβδομάδων στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής αισθανόμουν...	Πολύ συχνά ή πάντα	Συχνά	Κάποιες φορές	Σπάνια	Πολύ σπάνια ή ποτέ
Θετικά	5	4	3	2	1
Αρνητικά	5	4	3	2	1
Καλά	5	4	3	2	1
Κακά	5	4	3	2	1
Ευχάριστα	5	4	3	2	1
Δυσάρεστα	5	4	3	2	1
Ευτυχισμένος/η	5	4	3	2	1
Λυπημένος/η	5	4	3	2	1
Φοβισμένος/η	5	4	3	2	1
Χαρούμενος/η	5	4	3	2	1
Θυμωμένος/η	5	4	3	2	1
Ευχαριστημένος/η	5	4	3	2	1

ΤΕΛΟΣ – ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Έντυπο συναίνεσης γονέα/κηδεμόνα/μαθητή σε ερευνητική εργασία

1. Σκοπός της ερευνητικής εργασίας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τα συναισθήματα των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής χρησιμοποιώντας ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο.

2. Διαδικασία μετρήσεων

Το παιδί σας θα χρειαστεί να συμπληρώσει ηλεκτρονικά ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο που αξιολογεί τα συναισθήματα στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

3. Δημοσίευση δεδομένων – αποτελεσμάτων

Η συμμετοχή του παιδιού σας στην έρευνα συνεπάγεται ότι συμφωνείτε με τη δημοσίευση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες θα είναι ανώνυμες και δε θα αποκαλυφθούν τα ονόματα ή προσωπικά στοιχεία των συμμετεχόντων.

4. Πληροφορίες

Παρακαλούμε πολύ, μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις γύρω από το σκοπό ή/και τον τρόπο πραγματοποίησης της έρευνας. Αν τυχόν έχετε κάποιες αμφιβολίες ή ερωτήσεις, ζητήστε μας να σας δώσουμε πρόσθετες εξηγήσεις.

5. Ελευθερία συναίνεσης

Η άδειά σας να συμμετάσχει το παιδί σας στην έρευνα είναι εθελοντική. Είσατε ελεύθεροι να μην συναινέσετε ή να διακόψετε τη συμμετοχή του παιδιού σας όποτε επιθυμείτε.

Σε περίπτωση όμως που διαφωνείτε με τη συμμετοχή του παιδιού σας στην έρευνα, παρακαλούμε υπογράψτε και επιστρέψτε το παρόν φύλλο στο διευθυντή του σχολείου, ο οποίος θα την παραδώσει στην ερευνητική ομάδα ώστε το παιδί σας να εξαιρεθεί από την έρευνα. Σε διαφορετική περίπτωση, κρατήστε το φύλλο αυτό ενημερωτικά για σας.

Εγώ, ο/η ενημερώθηκα και προτιμώ να μη δώσω άδεια στο παιδί μου να λάβει μέρος στην έρευνα (Όνομα παιδιού:).

Σας παρακαλώ επιστρέψτε τη φόρμα αυτή στο διευθυντή του σχολείου του παιδιού σας,

Για τον νεαρό μαθητή/τρια: Συναινώ να συμμετάσχω στην έρευνα Ναι Όχι

Ημερομηνία: __/__/__

Όνοματεπώνυμο και
υπογραφή γονέα/ κηδεμόνα

Όνοματεπώνυμο και
υπογραφή συμμετέχοντος

Υπογραφή ερευνητή

Δαμασκηνού Αναστασία
Φοιτήτρια, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Για περισσότερες πληροφορίες:
Παπαϊωάννου Αθανάσιος, Καθηγητής
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
42100 Καρυές Τρικάλων
Τηλ. +30 24310 47012 (γραφείο)
E-mail: sakispap@pe.uth.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΤΙΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

Βαθμός Ασφάλειας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας

Αθήνα, 29-12-2016
Αρ. Πρωτ. 222898/Δ2

ΠΡΟΣ:

• κ. Βασίλειο Μπούγλα
Βαμβέτσου 5
42100 Τρίκαλα
• Διευθύνσεις Δ/θμιας Εκπ/σης
Τρικάλων, Καρδίτσας,
Λάρισας και Μαγνησίας

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3443422

ΘΕΜΑ: Συνέχιση διεξαγωγής έρευνας

Απαντώντας σε σχετική αίτηση, σας γνωρίζουμε ότι **επιτρέπει** με τη συνέχιση διεξαγωγής της έρευνας (η οποία είχε εγκριθεί με το με αρ. πρωτ. 38244/Δ2/04-03-2016 έγγραφό μας) από τον **κ. Βασίλειο Μπούγλα** κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2016-2017 με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Πριν από την έναρξη της έρευνας να γίνει ενημέρωση Διευθυντή και του συλλόγου Διδασκόντων των σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίες θα συμμετάσχουν στην έρευνα, σχετικά με τη διαδικασία διεξαγωγής της.

β) Η έρευνα να γίνει με τη σύμφωνη γνώμη τους.

γ) Η έρευνα να γίνει με την έγγραφη συγκατάθεση των γονέων - κηδεμόνων των μαθητών (για κάθε μαθητή χωριστά). Ο Διευθυντής του σχολείου αφού αποστείλει στους γονείς-κηδεμόνες προς συμπλήρωση το έντυπο γονικής συναίνεσης που θα του κατατεθεί από τον ερευνητή και στο οποίο θα περιγράφεται η μεθοδολογία της έρευνας και συγκεντρώσει τα ενυπόγραφα σημειώματα με τη συγκατάθεση των γονέων-κηδεμόνων, μπορεί να συνεχίσει στη διεξαγωγή της έρευνας.

δ) Οι μαθητές να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια, **ανώνυμα** και εφόσον το επιθυμούν.

ε) Οι μαθητές θα απασχοληθούν μία (01) διδακτική ώρα.

στ) Η συγκέντρωση και μελέτη των στοιχείων να γίνουν σύμφωνα με την αρχή προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και δεν θα δηλοποιούνται ειδικά τα προσωπικά δεδομένα.

Επισημαίνεται ότι η συμμετοχή στην έρευνα δεν είναι υποχρεωτική.

Η έρευνα έχει θέμα: «Κλίμα παρακίνησης και κοινωνική και ηθική συμπεριφορά των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής»

και απευθύνεται στους μαθητές των σχολικών μονάδων Δ/θμιας Εκπ/σης Καρδίτσας, Λάρισας, Τρικάλων και Μαγνησίας.

Για την πραγματοποίηση της έρευνας θα πρέπει:

1. Οι επισκέψεις στα σχολεία να γίνουν μετά από συνεννόηση με τον Διευθυντή και σε συνεργασία με το σύλλογο καθηγητών των σχολείων, ώστε να μην παρεμποδίζεται η ομαλή διεξαγωγή των μαθημάτων.

2. Τα αποτελέσματα της έρευνας μετά την ολοκλήρωσή της να αποσταλούν στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Αν. Τσόχα 36, 11521 Αθήνα) σε ηλεκτρονική μορφή.

3. Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Δ/θμιας Εκπ/σης Τρικάλων, Καρδίτσας, Λάρισας και Μαγνησίας να ενημερώνουν σχετικά τους Διευθυντές των σχολείων αρμοδιότητάς τους, ώστε να διευκολύνουν τον ενδιαφερόμενο στην πραγματοποίηση της έρευνας αυτής σύμφωνα με τα παραπάνω.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΠΑΝΤΗΣ

ΠΙΣΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικών - Δικτυακών
Υπηρεσιών
Τμήμα Πρωτοκόλλου, Αρχείων και Μέριμνας

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εσωτ. Διανομή

Δ/ση Σπουδών, Προγράφων & Οργάνωσης Δ.Ε. Τμήμα Α'